

dette Kompromis, denne „Voldgiftsaftale“. Der er opstaaet en Strid mellem dem, som ikke har kunnet løses ad diplomatisk Vej. De ere ved Konvention forpligtede til at henvise en saadan Strid til Voldgift, men før den kan optages for Voldgiftsdomstolen, skulle Parterne have vedtaget og undertegnet et Kompromis, en Voldgiftsaftale, der klart fastslaar Stridens Genstand o. s. v. Der kunde altsaa være en Mulighed for, at Sagen her kørte i Staa. Forpligtelse have de to Stater indgaaet til at lade en Strid mellem sig afgøre ved Voldgift og ikke paa nogen anden Maade; før dette kan ske, have de desuden en Pligt til forud at afslutte et Kompromis, en Voldgiftsaftale, men selvfølgelig kan denne Pligt ikke fremtvinges. Der klæber jo ved alle folkeretlige Forpligtelser den Mangel, at deres Optyldelse til syvende og sidst beror paa Parternes frie Villie. Dette Spørgsmaal om Affattelsen af Kompromiset var derfor til indgaaende Forhandling paa den anden internationale Haager-Konference i Sommeren 1907, og i den her afsluttede store og omfattende Konvention „om fredelig Bilæggelse af internationale Stridigheder“ optoges en Artikel, det er Artikel 53, der kan siges paa en tilfredsstillende Maade; at løse den Knude, der muligt kunde slaas ved, at de to Magter ikke kunde enes om klart at fastslaa, hvad der er Stridens Genstand.

I Artikel 53 bestemmes, at saafremt de to Parter Forhandlinger om at fastslaa Kompromiset have vist sig frugtesløse, og saafremt den Voldgiftskonvention, de have afsluttet, er af yngre Dato — thi tilbagevirkende Kraft kan det jo ikke gives —, end Haager-Konventionen af 1907, er Haager-Domstolen kompetent til selv at fastslaa dette Kompromis. I Henhold hertil er denne Bestemmelse optagen i de af Danmark sidst afsluttede Traktater, den med Norge og den dansk-franske Traktat, i hvilken sidste det hedder, at hvis Parterne ikke i Løbet af 1 Aar have kunnet enes om Kompromiset, er Voldgiftsdomstolen i Haag kompetent til at fastslaa det.

Af de 44 Stater, der deltog i den anden Fredskonference, tog imidlertid nogle Forbehold overfor Artikel 53, deriblandt de nordamerikanske Fristater og Brasilien. De nordamerikanske Fristater tiltraadte Konventionen med det Forbehold, at Affattelse af Voldgiftsaftaler ved den staaende Domstol er udelukket, og Brasilien har taget et lignende Forbehold, men har

vist endnu ikke undertegnet Konventionen. Som bekendt er Aarsagen til dette Forbehold de vedkommende Staters Forfatninger, der kræve Rigsdagens Sanktion af enhver med en anden Magt afsluttet Overenskomst, hvortil derfor Rigsdagen ogsaa regner en hertil hørende Fastslaen af Kompromiset. Naturligvis er dette en Ulempe ved Voldgiftstraktater med disse forenede Republikker, som maa indtage en Særstilling, som kan have Ulemper. Men Ulempen er dog sikkert ikke af den Natur, som det ærede Flertal fremstiller det i sin Betænkning, og som den ærede Ordfører udtrykte saaledes, at Konventionen er endelig og bindende for den ene Part, her altsaa for Danmark, medens dens reelle Indhold ved et muligt Stridsspørgsmaal paa ny skal forelægges for Brasiliens Rigsdag. Konventionen er lige bindende for begge Parter, Konventionen, der fastslaar, at Parterne have forpligtet sig til at henvise til Voldgiften hver Stridighed mellem dem. Og denne Forpligtelse er jo lige bindende for begge Parter, ophører ikke for nogen af dem, fordi der maa gaa nogen Tid, inden de kunne komme overens om et Kompromis. Forholdet er i Virkeligheden ganske det samme, enten det er den ene Stat, der giver sin Gesandt saadanne Instrukser med Hensyn til Kompromiset, at det umuliggør den anden Parts Tiltræden deraf, eller det er den anden Parts Rigsdag, der forhindrer dets Antagelse. Man staar i begge Tilfælde foreløbig uden at have naaet til det indledende Skridt til, at Sagen kan indankes for Domstolen, men Konventionen er lige bindende. Lige fast staar det, at begge Parterne skulle forpligte sig til at henvise ethvert Stridsspørgsmaal mellem dem til Voldgift. Det er derfor ikke her, Ulempen ligger, og naar Udenrigsministeren i sine Bemærkninger til Lovforslaget benytter det Udtryk, at Bestemmelsen om Rigsdagens Sanktion berøver Konventionen noget af dens bindende Kraft, kan dette Udtryk ikke være brugt i samme Betydning som af det ærede Flertal, der udtaler, at Konventionen egentlig kun er endelig og bindende for den ene Part. Nej, Ulempen ligger i, at man i Traktater med disse Stater ikke kan anvende den omtalte Beslutning af den anden Haagerkongres, hvorefter de to Parter kunne binde sig til Haagerdomstolens Fastsættelse af et Kompromis, de ikke selv have kunnet enes om. Ulempen ligger i, at man i Traktater med disse Stater maa